

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/86/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114204279
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6114204279.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa T. Y. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom v F. F., Y. č. XXXX/XX, v skutočnosti bytom v F. F., R. Z. č. X, zastúpeného JUDr. Maricou Koreňovou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, proti odporkyni Y. Y. A., rod. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom v F. F., Y. č. XXXX/XX, zastúpenej JUDr. Karínou Uhrínovou, advokátkou so sídlom v Banskej Bystrici, Námestie Štefana Moysesu č. 4, o zaplatenie 2.700,- € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 12C/99/2014-60 zo dňa 18.09.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporkyni domáhal zaplatenia sumy 2.700,- € s príslušenstvom z titulu odplaty za užívanie spoločnej nehnuteľnosti nad rozsah spoluvlastníckeho podielu (prvý výrok) a navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporkyni trovy konania v sume 162,- € z titulu zaplateného súdneho poplatku a v sume 357,75 € z titulu trov právneho zastúpenia (druhý výrok). Okresný súd vychádzal zo skutkových zistení, podľa ktorých navrhovateľ a odporkyňa boli podľa rozsudku súdu právoplatného dňa 01.08.2012 podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti (trojizbového bytu č. XX nachádzajúceho sa na treťom poschodí bytového domu súpisné číslo XXXX v katastrálnom území C. spolu s príslušným spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckym podielom na pozemku, (ďalej aj „byt“) každý so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/2 k celku; podielové spoluvlastníctvo navrhovateľa a odporkyne k uvedenej nehnuteľnosti bolo zrušené súdnym zmiernom schváleným súdom uznesením zo dňa 24.04.2014, keď výlučným vlastníkom sa stala odporkyňa; v uvedenom období užívala nehnuteľnosť odporkyňa a mala v nej bydlisko spolu s maloletým synom. Okresný súd dospel k záveru, že v prípade nároku podielového spoluvlastníka na náhradu vo forme peňažného plnenia voči druhému spoluvlastníkovi za to, že neužíva spoločnú vec v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu, ide o právny vzťah podielového spoluvlastníctva, ktorý nie je v Občianskom zákonníku osobitne upravený a ktorý vyplýva z ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 123 Občianskeho zákonníka a nejde o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia; pre posúdenie nároku navrhovateľa bolo podľa okresného súdu potrebné predovšetkým zistiť, či neužívanie jeho spoluvlastníckeho podielu bolo dôsledkom bránenia druhým spoluvlastníkom (odporkyňou) alebo navrhovateľ nemal sám záujem svoj spoluvlastnícky podiel užívať, pretože v prípade nezájmu spoluvlastníka užívať svoj spoluvlastnícky podiel sa nemá právo domáhať peňažných nárokov voči ostatným spoluvlastníkom nakoľko aj neužívanie (nezáujem o vec) je tiež jednou z foriem nakladania vlastníka (spoluvlastníka) so svojím vlastníctvom; okresný súd preto vyjadril nesúhlas s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/184/2010 zo dňa 27.10.2010 v zmysle ktorého dôvod, pre ktorý spoluvlastník prípadne spoločnú vec neužíva nie je právne významný, pretože podľa názoru okresného súdu by uvedený záver neprímerane zvýhodňoval spoluvlastníka, ktorý nemá záujem o užívanie svojho podielu voči tomu spoluvlastníkovi, ktorý o užívanie svojho spoluvlastníckeho podielu má nakoľko nikoho nemožno nútiť,

aby svoje vlastnícke právo v medziach svojich oprávnení užíval a pokiaľ z vlastnej vôle predmet svojho vlastníctva nemá záujem užívať, nemožno to pričítať na ujmu druhého spoluvlastníka, ktorý neužíva cudziu časť nehnuteľnosti bez právneho dôvodu, ale z dôvodu spoluvlastníctva (vlastníctva ideálneho podielu); okresný súd dospel k záveru, že odporkyňa nebránila navrhovateľovi v riadnom užívaní jeho spoluvlastníckeho podielu a navrhovateľ zodpovedajúcim spôsobom nepreukázal nevyužívanie svojho spoluvlastníckeho podielu z dôvodu bránenia zo strany odporkyne nakoľko (1) výzvy na umožnenie užívania nehnuteľnosti odoslal navrhovateľ viac ako rok od nadobudnutia vlastníckeho práva krátko po sebe dňa 16.08.2013 a dňa 17.08.2013, (2) trestné oznámenie podal navrhovateľ tiež až dňa 08.08.2013 a z jeho obsahu vyplýva, že z nehnuteľnosti (bytu) odišiel dobrovoľne už v roku 2008 a odsťahoval sa k rodičom a (3) do nehnuteľnosti sa odvtedy pokúšal dostať len jedenkrát, kedy mu nepasoval kľúč, (4) súčasne v nehnuteľnosti sa nachádzajú veci vo vlastníctve navrhovateľa, ktoré odporkyňa trpela a teda navrhovateľ užíval svoj spoluvlastnícky podiel uskladnením vecí a nebol absolútne vylúčený z užívania svojho spoluvlastníckeho podielu a (5) nakoniec nezaujem navrhovateľa o užívanie svojho spoluvlastníckeho podielu vyvodil okresný súd aj zo skutočnosti, že sa nezaujímal o svoje povinnosti spojené s vlastníckym právom a nepodieľal sa na povinných úhradách spojených s vlastníctvom nehnuteľnosti. Na základe uvedeného okresný súd pre nepreukázanie skutočného záujmu navrhovateľa o užívanie svojho spoluvlastníckeho podielu a nepreukázanie bránenia v užívaní spoluvlastníckeho podielu zo strany odporkyne návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. Okresný súd rozhodol s poukazom na ustanovenia § 123, § 136 ods. 1 a § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka; o trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Proti rozsudku okresného súdu podal navrhovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne včas odvolanie zo dňa 06.11.2014 (čl. 67-70 spisu). Vyčítal okresnému súdu, že mu svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Okresný súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že pojednávanie dňa 18.09.2014 neodročil za účelom umožnenia vyjadriť sa k novým skutkovým tvrdeniam odporkyne a za účelom jeho vypočutia ako účastníka konania, ale namiesto toho rozhodol vo veci napadnutým rozsudkom, čím bolo porušené aj jeho právo na súdnu ochranu. Pokiaľ ide o vec samu navrhovateľ uviedol, že svoj nárok si uplatnil ako peňažnú náhradu s poukazom na ustanovenie § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka nakoľko od 01.08.2012 nemohol užívať sporné nehnuteľnosti v rozsahu zodpovedajúcom jeho spoluvlastníckemu podielu; v návrhu na začatie konania ako aj v priebehu konania prostredníctvom svojej právnej zástupkyne na pojednávaní dňa 18.09.2014 uviedol, že odporkyňa mu napriek jeho opakovaným ústnym a písomným žiadostiam bránila vo výkone jeho vlastníckych práv a sporné nehnuteľnosti užívala v celom rozsahu; situácia vyvrcholila podaním trestného oznámenia na odporkyňu, ktoré bolo odovzdané na prejednanie priestupku, keď konanie nebolo v čase rozhodnutia okresného súdu právoplatne rozhodnuté; napriek jeho návrhu okresný súd predmetný kompletný spisový materiál nepripojil a nevykonal ním dokazovanie, keď nevykonal dokazovanie ani výsluchom jeho otca ako svedka, ktorý bol priamym svedkom situácií, kedy žiadal odporkyňu o umožnenie vstupu do nehnuteľnosti; týmto prístupom okresného súdu bol podľa navrhovateľa porušený princíp rovnosti zbraní a jeho právo na kontradiktórne konanie. Za nelogický považoval navrhovateľ záver okresného súdu, že užíval svoj spoluvlastnícky podiel formou uskladnenia vlastných vecí, pretože v rámci trestného oznámenia sa domáhal vydania svojich vecí nachádzajúcich sa v nehnuteľnosti, ktoré mu odporkyňa zadržovala a užívala bez právneho dôvodu; tieto veci mu odporkyňa vydala až po zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva na základe žiadosti jeho právnej zástupkyne. Za nezaujem o užívanie nehnuteľnosti nemožno považovať ani neplatenie úhrad spojených s vlastníctvom nehnuteľnosti, pretože odporkyňa má právo na kompenzáciu nákladov, ktoré nad rámec svojich povinností vynaložila na spoločnú vec a toto právo si v konaní aj uplatnila. Záver okresného súdu o tom, že na posúdenie jeho nároku je potrebné najskôr zistiť, či neužívanie spoluvlastníckeho podielu je dôsledkom bránenia druhým spoluvlastníkom (odporkyňou) alebo ide o jeho nezaujem užívať spoluvlastnícky podiel, predstavuje podľa názoru navrhovateľa absolútny odklon od právneho názoru obsiahnutého v ustálennej judikatúre súdov vyššieho stupňa. Zdôraznil, že mal právo aj záujem užívať nehnuteľnosti v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu, ale pre správanie odporkyne nehnuteľnosť užívať nemohol, pričom jeho záujem a úmysel užívať spoločnú vec boli odporkyni vzhľadom na všetky skutkové okolnosti nesporne známe. Na základe uvedeného navrhol zrušenie rozsudku okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadřila.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p., súd rozhodnutie zruší, len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Z dôvodu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania navrhovateľa viazaný (§ 212 ods. 1 O.s.p.), pri posudzovaní veci sa zaoberal len námietkami navrhovateľa uvedenými v odvolaní a procesným postupom okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozsudku z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.). V podanom odvolaní navrhovateľ vyčítal okresnému súdu predovšetkým nesprávne právne posúdenie veci. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav; o nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V prejednávanej veci okresný súd zamietol návrh navrhovateľa v podstate s odôvodnením, že nemal preukázaný skutočný záujem navrhovateľa užívať spoločnú vec (byt) v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu, preto mu nemohlo voči odporkyni vzniknúť ani právo na náhradu za neužívanie spoločnej veci v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu. Zo skutkových zistení okresného súdu vyplýva, že navrhovateľ bol právoplatne dňa 01.08.2012 určený za podielového spoluvlastníka spoločnej veci (bytu) s odporkyňou u každého so spoluvlastníckym podielom o veľkosti 1/2 k celku; uvedené podielové spoluvlastníctvo navrhovateľa a odporkyne bolo zrušené súdnym zmierom schváleným súdom uznesením zo dňa 24.04.2014, keď výlučným vlastníkom bytu sa stala odporkyňa; v uvedenom období užívala byt výlučne odporkyňa s maloletým synom účastníkov konania; navrhovateľ nemal bez súčinnosti odporkyne prístup do bytu, pretože nedisponoval kľúčmi (odporkyňa podľa vlastného tvrdenia ešte pred určením navrhovateľa za podielového spoluvlastníka bytu vymenila zámku na dverách bytu); navrhovateľ písomnými výzvami zo dňa 14.08.2013 a zo dňa 16.08.2013 písomne vyzýval odporkyňu na umožnenie užívania spoločnej veci (bytu) a vydanie „bezdôvodného obohatenia“ za neumožnenie užívania spoločnej veci v rozsahu spoluvlastníckeho podielu (navrhovateľ v konaní tvrdil, že odporkyňu na umožnenie užívania bytu vyzýval aj ústne už skôr, na preukázanie tohto svojho tvrdenia navrhol vykonať dokazovanie výsluchom svedka, keď okresný súd toto dokazovanie nevykonal); v auguste 2013 podal navrhovateľ na odporkyňu aj trestné oznámenie založené na tvrdení, že mu neumožňuje užívať spoločnú vec (byt). Je zrejmé, že pokiaľ okresný súd zamietol návrh navrhovateľa z dôvodu nepreukázania jeho skutočného záujmu na užívaní spoločnej veci (bytu) v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu, rozhodol v podstate na základe vyhodnotenia vnútorných psychických pohnútok navrhovateľa; skutočný záujem navrhovateľa je však v tomto smere potrebné chápať ako jeho vnútorný psychický vzťah ku konaniu, resp. nekonaniu, ktorý však nemôže byť sám osebe predmetom dokazovania; predmetom dokazovania môžu byť len vonkajšie prejavy tohto vnútorného psychického vzťahu, ktorými sa tento manifestuje navonok; preto pokiaľ zo zisteného skutkového stavu vyplynulo, že navrhovateľ písomne vyzýval odporkyňu na umožnenie užívania spoločnej veci (bytu) v rozsahu jeho spoluvlastníckeho podielu a dokonca v dôsledku neumožnenia tohto užívania podal na odporkyňu trestné oznámenie, nie je za tohto skutkového stavu možné dospieť k záveru, že navrhovateľ nemal záujem užívať spoločnú vec, pretože je to v priamom rozpore s jeho preukázaným správaním navonok ako toto vyplynulo zo zisteného skutkového stavu. Okresný súd dospel aj k záveru, že podľa výsledkov dokazovania odporkyňa nebránila navrhovateľovi v užívaní spoločnej veci (bytu), v tomto smere sú však jeho závery zatiaľ tiež nedostatočné, pretože sa okresný súd nevysporiadal so skutočnosťou, že na dverách bytu bola vymenená zámka a navrhovateľ tak bez súčinnosti odporkyne nemal prístup do spoločnej veci (bytu). Okresný súd tiež konštatoval, že písomné výzvy na umožnenie užívania spoločnej veci (bytu) odoslal navrhovateľ odporkyni viac ako rok po určení jeho vlastníckeho práva a preto podľa neho navrhovateľ nepreukázal akými inými spôsobmi sa domáhal užívania spoločnej veci (bytu), v tomto smere však navrhovateľ tvrdil aj ústne výzvy adresované odporkyni a navrhol na preukázanie svojho tvrdenia vykonať dokazovanie výsluchom svedka, ktoré však okresný súd nevykonal, preto je záver okresného súdu o nepreukázaní tejto skutočnosti zatiaľ

predčasny. Nakoniec samotná skutočnosť, že navrhovateľ mal v spoločnej veci (byte) hnutelné veci a nepodieľal sa na nákladoch (povinnostiach) spojených s vlastníctvom spoločnej veci (bytu) tiež nie je dostatočná pre záver, že navrhovateľ nemal záujem užívať spoločnú vec v rozsahu svojho spoluvlastníckeho podielu a tieto skutočnosti môžu byť prípadne zohľadnené pri rozhodovaní vo veci samej o výške nároku navrhovateľa. Z uvedeného vyplýva, že aplikáciou § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka okresný súd síce použil správny právny predpis, pri jeho aplikácii na zistený skutkový stav však dospel k nesprávnym právnym záverom, v dôsledku čoho okresný súd neúplne zistil skutkový stav (pretože sa už nezaoberal ďalšími skutočnosťami potrebnými pre rozhodnutie vo veci o uplatnenom nároku navrhovateľa), čím je daný dôvod na zrušenie rozsudku okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p.

Pre úplnosť odvolací súd konštatuje, že po preskúmaní spisu a postupu okresného súdu sa nestotožnil s odvolacou námietkou navrhovateľa, podľa ktorej okresný súd rozhodnutím vo veci na pojednávaní dňa 18.09.2014 (t.j. neodročením tohto pojednávania) odňal navrhovateľovi možnosť konať pred súdom, pretože vykonanie pojednávania v neprítomnosti účastníka konania po splnení zákonných podmienok (§ 101 ods. 2 O.s.p.) a v prítomnosti jeho právneho zástupcu zahŕňa v sebe aj možnosť súdu na tomto pojednávaní rozhodnúť vo veci samej, preto postupom okresného súdu v súlade so zákonom nemôže dôjsť k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom (na druhej strane aj keď postupom okresného súdu nedôjde k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom, nevylučuje to súčasne záver o nedostatočne zistenom skutkovom stave v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci).

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a podľa § 221 ods. 2 O.s.p. mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôsledku zrušenia rozsudku okresného súdu zrušil odvolací súd aj závislý výrok o trovách konania (§ 212 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). V novom rozhodnutí rozhodne okresný súd aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

V ďalšom konaní okresný súd návrh navrhovateľa vecne posúdi z hľadiska uplatnenej výšky nároku na náhradu za užívanie spoločnej veci nad rozsah spoluvlastníckeho podielu odporkyne. Bude sa zaoberať obranou odporkyne vznesenou v odpore zo dňa 17.06.2014 proti platobnému rozkazu. Svoje rozhodnutie okresný súd primerane odôvodní.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.